

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.1.6.2018.AKo

Warszawa, 15 lutego 2018 r.

**Pani
Katarzyna Zbrozczyk
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Chlewiskach**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543, z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 5, 6, 8 i 9 lutego 2018 roku kontrolę kompleksową w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chlewiskach.

Przedmiotem kontroli było świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2017 roku do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 9 lutego 2018 roku przekazuję Pani niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chlewiskach świadczone były dla 2 osób z autyzmem, w tym dla 1 dziecka.

W kontrolowanym okresie specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi były realizowane na podstawie zawartych umów zlecenia przez 3 bezpośrednich wykonawców. Analiza dokumentów dotyczących kwalifikacji i doświadczenia zawodowego tych osób potwierdziła wykształcenie i staż pracy zgodny z § 3 pkt 1 – 2 i 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598, z późn. zm.).

Umowy zawarte na realizację usług na 2017 i 2018 rok były skonstruowane w podobny sposób. Określono w nich między innymi okres obowiązywania, stawkę godzinową, wzajemne

obowiązki zleceniodawcy i zleceniobiorcy. Do umów dołączone były oświadczenia realizatorów w zakresie stosowania przepisów regulujących zagadnienia ochrony danych osobowych.

Ośrodek prowadził harmonogramy czasu pracy realizatorów w konkretnych środowiskach. Stwierdzono również stosowanie kart pracy, które określają godziny rozpoczęcia i zakończenia pracy realizatora.

Bezpośredni realizatorzy sporządzali plany pracy indywidualnej (program edukacyjno –terapeutyczny) oraz miesięczne sprawozdania, w których zawierali opis podjętych działań i uzyskanych efektów/ocenę postępów.

Pracownicy socjalni w ramach nadzoru sporządzali pisemne notatki z wizyt w środowisku oraz przeprowadzonych rozmów ze świadczeniobiorcami i ich rodzinami.

W toku kontroli ustalono, że pomoc w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych udzielana była na wniosek strony. W aktach klientów korzystających w badanym okresie z usług znajdowały się orzeczenia o niepełnosprawności i zaświadczenia lekarskie wskazujące potrzebę wsparcia w tej formie. W aktach dziecka stwierdzono orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Ustalanie uprawnień do udzielania pomocy odbywało się na podstawie wywiadów środowiskowych, które były przeprowadzane terminowo. Sytuację świadczeniobiorców potwierdzano na podstawie dokumentów wskazanych w art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej. Pomoc przyznawano na podstawie decyzji administracyjnej. Wszystkie decyzje zawierały potwierdzenia ich odbioru, co jest zgodne z zapisami art. 39 i art. 46 § 1 k.p.a.

Odpłatność za świadczone usługi Ośrodek ustalał biorąc pod uwagę sytuację dochodową i majątkową osoby objętej pomocą oraz w oparciu o aktualnie obowiązujące kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej, zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. W badanym okresie naliczana i pobierana odpłatność wynosiła od 3,5 % do 15 %. Zebrane odpłatności Ośrodek przekazywał niezwłocznie na rachunek Urzędu Gminy w Chlewiskach, który następnie przekazywał je na rachunek Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w terminach wskazanych w art. 255 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 poz. 2077, z późn. zm.).

Rozliczenia z bezpośrednimi wykonawcami realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi zostały opisane zgodnie z wymogami określonymi w art. 21 ustawy o rachunkowości (Dz.U. z 2017 poz. 2342).

W toku kontroli **stwierdzono** następujące **nieprawidłowości**:

1. W 1 przypadku decyzję w sprawie przyznania świadczenia dla dziecka wydano na podstawie zaświadczenia lekarskiego nie zawierającego wskazania rodzaju i zalecanej liczby godzin usług oraz bez uwzględnienia informacji dotyczących sposobu rehabilitacji w ramach innych systemów lub możliwości własnych rodziny, które to dokumenty wpłynęły do kontrolowanej jednostki w terminie późniejszym niż data wydania decyzji. Brak wskazań odnośnie rodzaju usług i zalecanej liczby godzin uniemożliwia ocenę zasadności wymiaru przyznanego świadczenia. Planowany wymiar świadczenia powinien stanowić bowiem uzupełnienie prowadzonych już oddziaływań edukacyjno-rehabilitacyjnych podejmowanych w stosunku do dziecka przez zobowiązane w pierwszej kolejności podmioty.
2. W 1 przypadku Ośrodek ustalił odpłatność za świadczone usługi niezgodnie z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.), biorąc pod uwagę nieprawidłowe wskaźniki odpłatności.
3. Zgodnie z treścią rozstrzygnięcia wydawanych decyzji ustaloną odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczeniobiorcy wpłacali na konto Ośrodka, co jest niezgodne z treścią § 5 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.).
4. W 1 przypadku zmiany dochodu rodziny nie przeprowadzono aktualizacji wywiadu środowiskowego, jedynie pracownik socjalny sporządził notatkę służbową z przeprowadzenia rozmowy i analizy dochodów rodziny, co jest niezgodne z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.
5. W 2 przypadkach postępowanie wszczęte po złożeniu wniosków o zawieszenie wykonywania specjalistycznych usług opiekuńczych nie zostało zakończone wydaniem decyzji administracyjnej, co jest niezgodne z art. 104 k.p.a.
6. W zakresie prowadzonego przez Ośrodek nadzoru na realizacją specjalistycznych usług opiekuńczych stwierdzono brak informacji, np. w formie okresowego kwestionariusza wypełnianego przez rodziców świadczeniobiorców objętych tą formą pomocy, dotyczącej oceny adekwatności świadczonej usługi w stosunku do potrzeb i oczekiwań.
7. Na podstawie kart pracy ustalono, że występuje niezgodność stanu faktycznego z przesłanym do Wydziału Polityki Społecznej sprawozdaniem z realizacji SUO, ponieważ nie wszystkie przyznane decyzją godziny usług były zrealizowane (w czerwcu 2017 r. była przerwa w świadczeniu usług dla 1 świadczeniobiorcy na wniosek jego matki).

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Kierownik kontrolowanej jednostki.

W związku z powyższym zwracam się do Pani Kierownik **o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:**

1. Przyznawać specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi na podstawie zaświadczenie lekarskiego kwalifikującego do korzystania ze specjalistycznych usług opiekuńczych, określającego rodzaj usług i zalecaną liczbę godzin usług oraz po pozyskaniu i zamieszczeniu w aktach poszczególnych osób pełnych informacji na temat rehabilitacji dzieci objętych tą formą wsparcia w ramach innych systemów lub możliwości własnych rodziny w wymiarze uzupełniającym te działania i uwzględniającym możliwości percepcyjne dzieci wynikające m.in. z ich wieku.
2. Ustalać i pobierać kwoty odpłatności za zrealizowane usługi w oparciu o aktualne wskaźniki odpłatności z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598, z późn. zm.).
Na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. w związku z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598, z późn. zm.) wystąpić do właściwego samorządowego kolegium odwoławczego w sprawie stwierdzenia nieważności wydanych z naruszeniem prawa decyzji przyznających świadczenie, w przedmiocie przyznania specjalistycznych usług opiekuńczych oraz ustalenia i zmiany kwot naliczanej odpłatności za realizowane usługi. Niezwłocznie po otrzymaniu rozstrzygnięcia przez samorządowe kolegium odwoławcze podjąć wskazane działania i poinformować tutaj. Wydział przesyłając pełną dokumentację w sprawie (decyzje SKO i Ośrodka, dokumenty dotyczące prowadzonego postępowania).
3. Stosownie do art. 107 k.p.a. formułować i zapisywać rozstrzygnięcie decyzji z uwzględnieniem § 5 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.
4. W przypadku każdej zmiany dochodu rodziny przeprowadzać wywiady środowiskowe zgodnie z art. 107 ust 4 ustawy o pomocy społecznej.
5. Prowadząc postępowania administracyjne zapewnić stosowanie przepisów art. 61 § 1, art. 104 § 1 i 2 k.p.a. poprzez wszczynanie postępowań i ostateczne ich zakańczanie wydaniem decyzji administracyjnej.
6. W zakresie prowadzonego nadzoru nad realizacją zadania okresowo badać adekwatność świadczonej usługi w stosunku do potrzeb i oczekiwań klienta.
7. Rzetelnie sporządzać sprawozdania z realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych z zaburzeniami psychicznymi.

Jednocześnie zobowiązuję Panią Kierownik do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji zalecenia pokontrolnego lub przyczynach jego niewykonania.

Na podstawie art. 130 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.) kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6000 zł.

Pouczenie

Stosownie do postanowień art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.) kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Wioletta Kucharska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Pan Waldemar Sowiński – Wójt Gminy Chlewiska